

SUOMEKSI

EDUSKUNTA 2015

Kevään 2015 eduskuntavaalit järjestettiin sunnuntaina 19. huhtikuuta. Vaalien vuoksi vuoden 2014 valtiopäivät jatkuivat pitkälle kalenterivuoden 2015 puolelle. Vaalikauden viimeiset valtiopäivät päätettiin vasta 15. huhtikuuta.

Vaalikauden vaihe merkitsi mullistusta eduskunnan elämään, kun Eduskuntatalon peruskorjaus alkoi täydessä laajuudessaan. Keväällä istuntojen päätyttyä Eduskuntatalo tyhjennettiin kaikesta irtaimesta ja koko graniittilinna muuttui remonttityömaaksi. Peruskorjauksen aikana eduskunnan täysistunnot pidetään viereisessä korttelissa sijaitsevassa Sibelius-Akatemian talossa, jonka konserttitali on muutettu täysistuntosaliksi. Koko rakennus on vuokrattu eduskunnan käyttöön siihen asti, kunnes peruskorjaus vuonna 2017 valmistuu.

Vaaleissa suurimmaksi eduskuntaryhmäksi nousi neljän oppositiovuoden jälkeen keskusta 49 kansanedustajalla. Edellisten vaalien suuryllättäjä perussuomalaiset menetti yhden paikan vuoden 2011 vaaleihin verrattuna, mutta nousi toiseksi suurimmaksi ryhmäksi 38 edustajalla. Edellisen vaalikauden pääministeripuolue kokoomus menetti hieman kannatustaan saaden kuitenkin 37 kansanedustajanpaikkaa. Sosialidemokraattien paikkamäärä putosi 34:ään. Vihreä eduskuntaryhmä ohitti 15 kansanedustajalla vasemistoliton eduskuntaryhmän, jolla vaalien jälkeen on 12 paikkaa. RKP sai vaaleissa 9 edustajaa, joiden lisäksi ruotsalaiseen eduskuntaryhmään liittyi Ahvenanmaalta valittu kansanedustaja. Kristillidemokraatit saivat 5 paikkaa.

Uudessa eduskunnassa on 117 mies- ja 83 naiskansanedustajaa. Eduskunnan keski-ikä oli vaalikauden alkaessa

47,3 vuotta. Alle 30-vuotiaita kansanedustajia valittiin 14 eli neljä enemmän kuin vuoden 2011 vaaleissa.

Vaalien tulos vahvistettiin keskiviikkona 22.4. ja valittujen kansanedustajien valtakirjat tarkistettiin maanantaina 27.4.2015. Seuraavana päivänä eduskunnan puhemieheksi valittiin Juha Sipilä (kesk.), ensimmäiseksi varapuhemieheksi Timo Soini (ps.) ja toiseksi varapuhemieheksi Ben Zyskowitz (kok.). Puhemiesten vaalissa täysistuntoa johti eduskunnan ikäpuhemies eli iältään vanhin kansanedustaja Pertti Salolainen (kok.).

Samana päivänä puhemiesten vaalien kanssa eli 28.4. pääministeri Alexander Stubb (kok.) jätti hallituksensa eronpyynnön tasavallan presidentille ja eduskuntaryhmät nimesivät Juha Sipilän hallitustunustelijaksi. Sipilä lähetti eduskuntaryhmille kysymyslistan, jolla hän selvitti puolueiden suhtautumista vaalikauden tärkeimpiin kysymyksiin.

Valtiopäivien avajaiset järjestettiin huhtikuun 29. päivä Finlandia-talossa Eduskuntatalon peruskorjauksen takia.

Hallitusneuvottelut keskustan, perussuomalaisten ja kokoomuksen kesken kestivät kuukauden. Eduskunta valitsi Juha Sipilän pääministeriksi 28. toukokuuta. Tasavallan presidentti nimitti 29.5.2015 Suomeen 74. hallituksen, johon kuuluvat:

- pääministeri Juha Sipilä (kesk.)
- pääministerin sijainen, ulkoasiainministeri Timo Soini (ps.)
- ulkomaankauppa- ja kehitysministeri Lenita Toivakka (kok.)

HALLITUKSEN ESITYKSET VAALIKAUSITTAIN 1999–2015

- Vaalikauden ensimmäiset valtiopäivät
- Vaalikauden toiset valtiopäivät
- Vaalikauden kolmannet valtiopäivät
- Vaalikauden neljännet valtiopäivät

Etukannen kuva: Eduskunnan täysistunnot pidetään Eduskuntatalon peruskorjauksen ajan viereisessä korttelissa sijaitsevan Sibelius-Akatemian talon konserttitalissa.

- oikeus- ja työministeri Jari Lindström (ps.)
- sisäministeri Petteri Orpo (kok.)
- puolustusministeri Jussi Niinistö (ps.)
- valtiovarainministeri Alexander Stubb (kok.)
- kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen (kesk.)
- opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasonen (kok.)
- maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen (kesk.)
- liikenne- ja viestintäministeri Anne Berner (kesk.)
- elinkeinoministeri Olli Rehn (kesk.)
- sosiaali- ja terveysministeri Hanna Mäntylä (ps.)
- perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula (kesk.)

Hallituspohjan varmistuttua eduskuntaryhmät pääsivät sopimaan ministerinpaikkojen ja muiden tärkeiden tehtävien jaosta. Samalla eduskunnan puhemieskokoonpano muuttui siten, että puhemieskokoonpanon valittiin 29.5. Maria Lohela (ps.), ensimmäiseksi varapuhemieskokoonpanon Mauri Pekkarinen (kesk.) ja toiseksi varapuhemieskokoonpanon Paula Risikko (kok.).

Hallitusneuvottelujen aikana eduskunnan kokoonpanossa tapahtui muutoksia, kun Paavo Väyrynen (kesk.) pyysi vapautusta kansanedustajan tehtävästään europarlamentaarikon tehtävän takia. Hänen tilalleen eduskuntaan tuli Mikko Kärnä (kesk.). Lisäksi kansanedustaja Pirkko Ruohonen-Lerner (ps.) siirtyi Euroopan parlamenttiin kansanedustajaksi valitun Sampo Terhon (ps.) tilalle. Ruohonen-Lernerin tilalle eduskuntaan tuli Leena Meri (ps.).

Kun Väyrysen ja Ruohonen-Lernerin tilalle nousseet Kärnä ja Meri lasketaan mukaan, eduskuntaan tuli huhtikuun 2015 vaaleissa 59 kokonaan uutta kansanedustajaa. Lisäksi eduskuntaan palasi 15 sellaista edustajaa, jotka olivat toimineet kansanedustajina ennen vuotta 2011.

Eduskunta hyväksyi hallituksen ohjelman täysistuntonsa 4.6.2015. Eduskunta piti kevätkauden viimeisen täysistuntonsa tiistaina 30. kesäkuuta.

Talouden alamäki ja pakolaiskriisi vaativat toimenpiteitä

Valtiontalouden velkaantuminen ja huonot suhdannäkymät sävyttivät eduskunnan työtä syyistuntokauden alettua 8. syyskuuta. Eduskunta hyväksyi useita lakeja, joiden tavoitteena on valtion ja kuntien meno-

jen pienentäminen. Eduskunta päätti muun muassa vuorotteluvapaan lyhentämisestä, subjektiivisen päivähoito-oikeuden rajaamisesta, ulkomaalaisten opiskelijoiden lukukausimaksuista sekä alimman vanhuuseläkeiän nostosta asteittain 65 vuoteen. Muutos koskee vuonna 1955 syntyneitä ja sitä nuorempia.

Tuloveroja kevennettiin hieman, mutta samalla hyvätuloisten maksaman niin sanotun solidaarisuusveron alarajaa laskettiin kahdeksi vuodeksi. Korotettua veroa maksavat kaikki, joiden verotettava tulo on yli 72 300 euroa vuodessa. Vero koskee noin 130 000 ihmistä ja tuottaa arviolta 34 miljoonaa euroa vuodessa. Eduskunta korotti myös ylintä pääomatuloveroa yhdellä prosenttiyksiköllä 34 prosenttiin.

Viranomais sääntelyä purettiin ja kevennettiin muun muassa vapauttamalla vähittäiskaupan sekä partureiden ja kampaamoiden aukioloajat. Lisäksi maankäyttö- ja rakennuslakia muutettiin siten, että maakuntakaavoja ja kuntien yhteisiä yleiskaavoja ei tarvitse enää saattaa ympäristöministeriön vahvistettaviksi.

Wäinö Aaltosen Työ ja tulevaisuus -patsaskokoelma siirrettiin kesäkuussa pois täysistuntopöydästä peruskorjauksen tieltä.

Syksyn 2015 aikana kiihtynyt pakolaiskriisi heijastui poliittiseen keskusteluun eduskunnassa ja sen ulkopuolella. Suomeen saapui vuoden aikana yli 30 000 turvapaikanhakijaa, joiden vastaanottoon ja hakemusten käsittelyyn eduskunta antoi lisää rahaa kahdessa lisätalousarviossa.

Eduskunta hylkäsi vaalipiirien vähentämistä koskevan uudistusehdotuksen, jonka mukaan vaalipiirejä olisi 9–12. Laki oli edellisellä vaalikaudella hyväksytty, mutta jätetty perustuslain mukaisesti lepäämään vaalien yli.

Oppositioryhmät jättivät valtiopäivillä 2015 viisi välikysymystä. Eduskunnalle jätettiin viisi kansalaisaloitetta, joista kaksi käsiteltiin loppuun vuoden 2015 valtiopäivillä. Eduskunta hylkäsi aloitteen, jossa vastustettiin pienten synnytyssairaaloiden lakkauttamista. Eduskunta hylkäsi myös aloitteen, jossa esitettiin terveydenhuollon henkilökunnalle oikeutta kieltäytyä suorittamasta aborttia, ellei naisen henki ole vaarassa. Muiden kansalaisaloitteiden käsittely jatkuu vuoden 2016 valtiopäivillä.

Etyjin parlamentaarikot koolla Helsingissä

Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestö Etyjin parlamentaarinen yleiskokous järjestettiin 5.–9.7.2015 Helsingissä Finlandia-talossa, missä neljäkymmentä vuotta aikaisemmin allekirjoitettiin Euroopan turvallisuus- ja yhteistyökonferenssin loppuasiakirja.

Kokoukseen osallistui kansanedustajia yli viidestäkymmenestä Etyjin osallistujavaltiosta. Kokousta varjostivat EU:n Venäjän-vastaiset pakotteet, joiden takia Suomi ei myöntänyt viisumia pakotelistalla olleille Venäjän Etyj-valtuuskunnan jäsenille. Protestina Venäjä osallistui Helsingissä vain yhteen pysyvän komitean kokoukseen.

Kansanedustaja Ilkka Kanerva (kok.) valittiin Helsingissä yksimielisesti toiselle toimikaudelle Etyjin parlamentaarisen yleiskokouksen puheenjohtajaksi. Yleiskokous hyväksyi myös Recalling the Spirit of Helsinki -loppuasiakirjan, jossa yleiskokous ilmaisee kantansa useisiin turvallisuuspolitiikkaa, taloutta, ympäristöä ja ihmisoikeuksia koskeviin ajankohtaisiin kysymyksiin.

Yleiskokous on kokoontunut Helsingissä keran aikaisemmin, vuonna 1993. Suomi on ensimmäinen Etyjin osallistujamaa, joka järjestää istunnon toistamiseen.

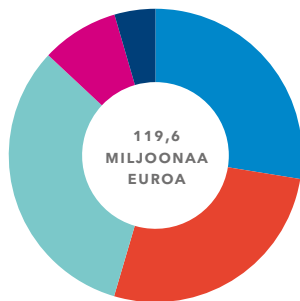

Etyjin parlamentaarinen yleiskokous toi heinäkuussa Helsinkiin ja Finlandia-taloon yli kuusisataa kokousvierasta.

Etyjin parlamentaarinen yleiskokous on yksi niistä yhdeksästä monenkeskisestä parlamenttienvälisestä järjestöstä, jossa Suomella on eduskunnan nimeämä valtuuskunta. Muut kahdeksan valtuuskuntaa ovat:

- Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunta
- Euroopan neuvoston Suomen valtuuskunta
- Arktisen alueen parlamentaarikkokonferenssin Suomen valtuuskunta
- Itämeren parlamentaarikkokonferenssin Suomen valtuuskunta
- Parlamenttienvälisen liiton IPU:n Suomen johtokunta
- Aasian ja Euroopan parlamentaarinen kokous (ASEP)
- Naton parlamentaarisen yleiskokouksen Suomen valtuuskunta
- Välimeri-unioonin parlamentaarisen yleiskokouksen Suomen valtuuskunta

Eduskunnalla on näissä järjestöissä yhteensä 103 paikkaa. Monenkeskisten järjestöjen lisäksi parlamenttien välillä on kahdenkeskistä vierailuvaihtoa.

EDUSKUNNAN MENOT 2015 (MILJOONAA EUROA)

● Poliittinen toiminta (edustajat, avustajat, eduskuntaryhmät)	33,0
● Henkilökunnan palkkaus- ja henkilöstöpalvelumenot	32,2
● Kiinteistö- ja peruskorjausmenot	38,9
● Tietohallintomenot	10,2
● Muut menot (mm. matkat, painatus, ulkomaiset jäsenmaksut, tarvikkeet ja laitteet)	5,3

Eduskunnan menot 2015 yhteensä: 119,6 milj. euroa

Demokratian hinta: 21,80 euroa

Eduskunnan kaikkien menojen yhteissumma oli 119,6 miljoonaa euroa vuonna 2015. Jokaista suomalaista kohden eduskunta maksoi 21,80 euroa. Vuonna 2014 sama tunnusluku oli 21,50 euroa.

Kansanedustajan palkkio on 1.3.2015 alkaen 6 380 euroa kuukaudessa ja yli 12 vuotta palvelleella kansanedustajalla 6 858 euroa kuukaudessa. Palkkio on verotettavaa tuloa. Lisäksi maksetaan verotonta kulukorvausta 987–1 809 euroa. Kulukorvauksen suuruuteen vaikuttaa edustajan kotipaikka sekä se, onko hänellä kakkosasunto pääkaupunkiseudulla.

Eduskunnan kanslian toimintamenoja ovat muun muassa henkilöstö-, kiinteistö- ja tietohallintomenot. Niiden lisäksi eduskunnan kokonaismenoihin lasketaan kansanedustajien, heidän avustajiensa ja poliittisten ryhmien menot. Lukuihin eivät sisälly arvonalisäverot eikä eduskunnan yhteydessä toimivien virastojen (Eduskunnan oikeusasiamies, Ulkopoliittinen instituutti ja Valtiontalouden tarkastusvirasto) menot.

Eduskunnan kansliassa oli vuoden 2015 lopussa 555 päätoimista työntekijää, joista 127 oli kansanedustajien avustajia. Lisäksi 66 kansanedustajan avustaja työsken-

telee eduskuntaryhmien palveluksessa. Eduskunnan kanslian virkasuhteinen henkilöstö väheni vuoteen 2014 verrattuna noin kahdellakymmenellä.

Eduskunnan hallintoa ja taloudenhoitoa johtaa, valvoo ja kehittää puhemies ja johtava kansanedustaja koostuva kansliatoimikunta. Se nimitää eduskunnan korkeimmat virkamiehet ja ratkaisee eduskunnan hallintoa ja taloudenpitoa koskevat merkittävät asiat.

Valtiopäivien 2015 lopussa kansliatoimikuntaan kuuluivat puhemies Maria Lohela, varapuhemiehet Mauri Pekkarinen ja Paula Risikko sekä kansanedustajat Eero Heinäluoma (sd.), Markus Lohi (kesk.), Anne Louhelainen (ps.) ja Sinuhe Wallinheimo (kok.) sekä varajäseninä Anna-Maja Henriksson (r.), Krista Mikkonen (vihr.), Jari Myllykoski (vas.) ja Päivi Räsänen (kd.).

Eduskunnan pitkäaikainen pääsihteeri Seppo Tiinen jäi eläkkeelle vuoden 2015 lopussa. Täysistunto valitsi 11. joulukuuta tehtävään varatuomari Maija-Leena Paavolan, joka valintahetkellä toimi eduskunnan lainsäädäntöjohtajana. Paavola aloitti pääsihteerinä 1.1.2016.

VIREILLEPANNUT ASIAT VALTIOPÄIVITTÄIN

	2011	2012	2013	2014	2015
Hallituksen esitykset (HE)	151	205	221	367	153
Valtioneuvoston tiedonannot (VNT)	2	3	2	1	2
Valtioneuvoston selonteot (VNS)	2	6	7	10	1
Pääministerin ilmoitukset (PI)	2	1	4	7	4
Lakialoitteet (LA)	60	91	80	116	52
Toimenpideoitteen (TPA)	30	51	60	57	28
Talousarvioaloitteet (TAA)	551	602	576	538	362
Kansalaisaloite (KAA)			3	3	5
Lisätalousarvioaloitteet (LTA)	1	99	80	199	6
Välikysymykset (VK)	2	8	4	8	5
Kirjalliset kysymykset (KK)	499	1 057	1 232	1 245	432
Unioniasiat (U)	84	82	92	48	27

VALIOKUNTIEN VUODEN 2015 VALTIOPÄIVILLÄ PITÄMIEN KOKOUSTEN SEKÄ LAATIMIEN MIETINTÖJEN JA LAUSUNTOJEN LUKUMÄÄRÄT

	KOKOUKSET	MIETINNÖT	LAUSUNNOT
Suuri valiokunta (SuV)	42	-	6
Perustuslakivaliokunta (PeV)	45	9	15
Ulkoasiainvaliokunta (UaV)	47	4	2
Valtiovarainvaliokunta (VaV)	36	17	1
Valtiovarainvaliokunnan jaostot*	137		
Tarkastusvaliokunta (TrV)	38	7	5
Hallintovaliokunta (HaV)	50	15	25
Lakivaliokunta (LaV)	43	7	11
Liikenne- ja viestintävaliokunta (LiV)	44	14	4
Maa- ja metsätalousvaliokunta (MmV)	45	12	12
Puolustusvaliokunta (PuV)	38	1	4
Sivistysvaliokunta (SiV)	49	14	4
Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta (StV)	48	20	6
Talousvaliokunta (TaV)	56	17	20
Tulevaisuusvaliokunta (TuV)	25	-	2
Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta (TyV)	40	3	4
Ympäristövaliokunta (YmV)	39	3	11
Yhteensä (ml. VaV:n jaostot)	822	143	132

* Valtiovarainvaliokunnan päätökset valmistellaan yleensä jossakin sen kahdeksasta jaostosta. Niillä oli kokouksia seuraavasti: hallinto- ja turvallisuusjaosto 18, verojaosto 25, sivistys- ja tiedejaosto 16, maatalousjaosto 14, liikennejaosto 15, työ- ja elinkeinojaosto 20, kunta- ja terveysjaosto 16, asunto- ja ympäristöjaosto 13. Yhteensä jaostojen kokouksia oli 137.

PUHEMIES

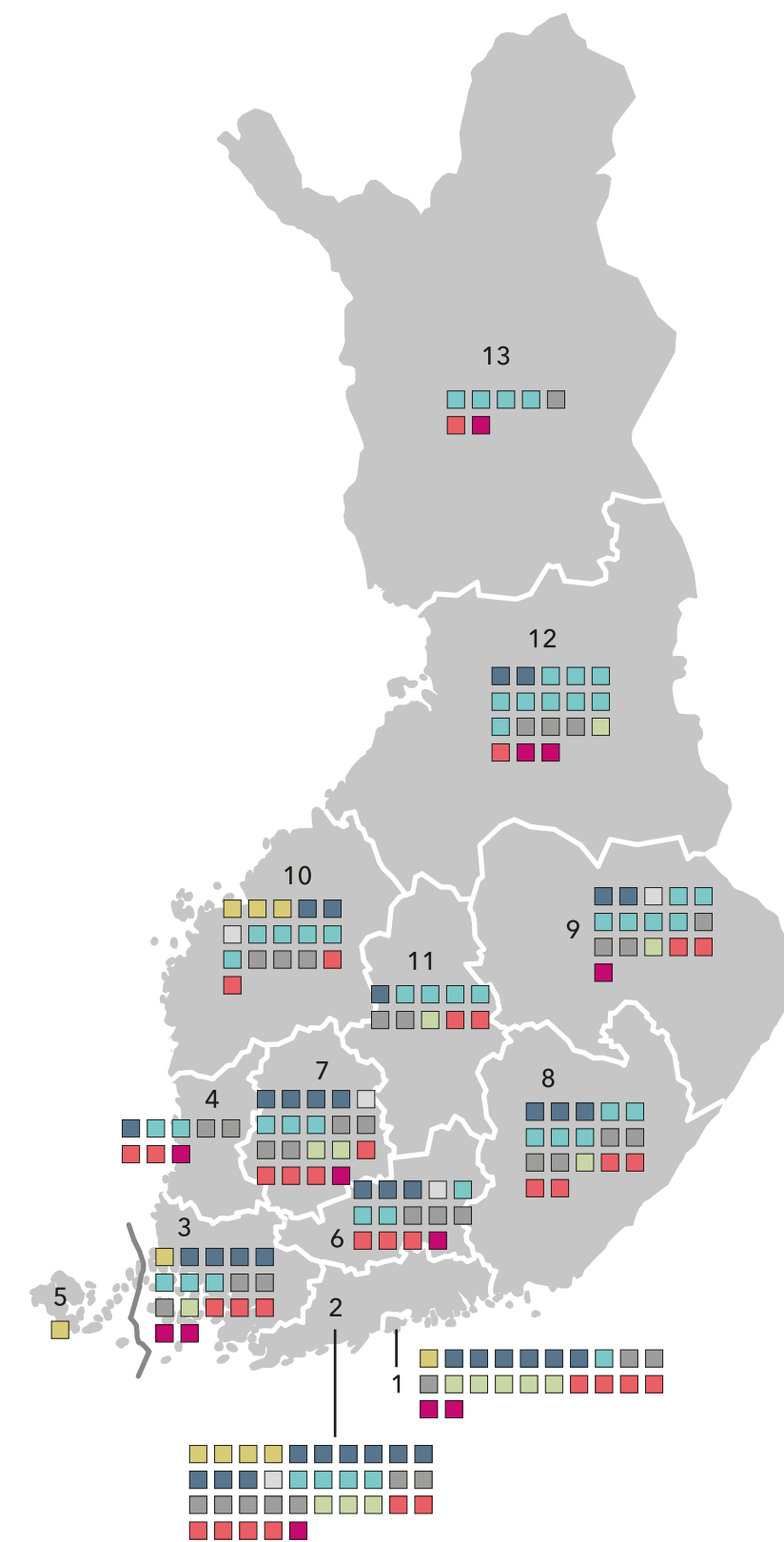

MARIA LOHELA

EDUSKUNTARYHMÄT

- Ruotsalainen eduskuntaryhmä, 10 edustajaa
- Kansallisen kokoomuksen eduskuntaryhmä, 37 edustajaa
- Kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä, 5 edustajaa
- Keskustan eduskuntaryhmä, 49 edustajaa
- Perussuomalaisten eduskuntaryhmä, 38 edustajaa (37 + puhemies)
- Vihreä eduskuntaryhmä, 15 edustajaa
- Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä, 34 edustajaa
- Vasemmistoliiton eduskuntaryhmä, 12 edustajaa

VAALIPIIRIT JA NIISTÄ VALITTUJEN EDUSTAJIEN MÄÄRÄ

1 Helsingin vaalipiiri, 22	8 Kaakkois-Suomen vaalipiiri, 17
2 Uudenmaan vaalipiiri, 35	9 Savo-Karjalan vaalipiiri, 16
3 Varsinais-Suomen vaalipiiri, 17	10 Vaasan vaalipiiri, 16
4 Satakunnan vaalipiiri, 8	11 Keski-Suomen vaalipiiri, 10
5 Ahvenanmaan maakunnan vaalipiiri, 1	12 Oulun vaalipiiri, 18
6 Hämeen vaalipiiri, 14	13 Lapin vaalipiiri, 7
7 Pirkanmaan vaalipiiri, 19	